

PFU-SAK NR. 087/14

KLAGER: Parat v.forbundsleder Hans-Erik Skjæggerud
ADRESSE: Postboks 9029 Grønland, 0133 Oslo
TELEFON:
PUBLIKASJON: TV 2 (tv og nett)
PUBLISERINGSDATO: 04.12.2013
STOFFOMRÅDE: Næringsliv
GENRE: Nyhetsinnslag
SØKERSTIKKORD: Premissene, kontroll av opplysninger, rettig/korrgering
REGISTRERT: 21.03.2014
BEHANDLET I SEKR.: 26.03.2014
BEHANDLES I PFU: 27.05.2014
FERDIGBEHANDLET: 27.05.2014
BEHANDLINGSTID: 66 dager
KLAGEGRUPPE: Fagorganisasjon
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
RETTSBEHANDLING:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

TV 2 Nyhetene sendte **onsdag 4. desember 2013 (kl 21.11.34)** et innslag med slik intro fra studio:

«- Det har brutt ut full krig mellom og fagforeningen Parat. Parat har i lang tid hevdet at de spanske kabinansatte nærmest går på slavekontrakter. I dag innrømmer Parat at de burde ha sjekket tallene bedre.»

Innslaget i sin helhet:

CG - Cathrine Graff/reporter

BK - Bjørn Kjos/Norwegian

HES - Hans-Erik Skjæggerud/Parat

ASS - Anne-Sissel Skånvik/Norwegian, kommunikasjonsdirektør

CG - Bjørn Kjos og Norwegian er på full fart ut i verden.

Kjos i samtale med innsjekkingspersonale - Gjerne mot midtgangen

CG - Sist uke fortalte TV 2 om den nye basen i Barcelona, der Kjos ser for seg helt nye ruter til blant annet Rio, Buenos Aires, Cape Town og flere steder i Asia.

BK - Beijing, Shanghai, Hong Kong, Bangkok....

CG - Men med planene til Norwegian for vekst internasjonalt har det brutt ut krig med fagforeningen i Norge, Parat. For det er stort sett ansatte i utlandet som skal jobbe på de nye rutene. Parat har mange ganger hevdet at de spanske kabinansatte bare tjener 4-500 euro i måneden.

- HES - Ut fra den informasjonen vi har fått så ser det egentlig helt horribelt ut.
- CG - Ren løgn, sier Norwegian. Alle ansatte har en garantert minstelønn på 1000 euro, men gjennomsnittet er langt høyere.
- ASS- Det ligger rundt en 1500 euro for en kabinansatt. Og så ligger en kabinsjef rundt 1800 euro. Det er helt normale lønninger i Spania.
- CG - Den spanske fagforeningen bekrefter disse tallene overfor TV 2. Så, i dag spurte vi nok en gang Parat om de står fast ved påstandene om svært lave lønninger.
- HES - Når vi har sagt mellom 4 -500 euro, så stemmer det med de som ligger i kontraktene til Adecco. Så blir det en sånn....
- CG - Men det er ingen som tjener det.
- HES - Nei, og der har vi kanskje fått informasjon som ikke har vært god nok.
- CG - Så dere har gått ut med feil informasjon?
- HES - Nei, jeg vil ikke påstå det. Vi har gått ut med en informasjon vi har vært kjent med.
- CG - De høylydte advarslene om nærmest slavekontrakter ved Norwegian baser i utlandet har nådd Stortinget. Denne uken var fagforeningene i møte med Arbeiderpartiet.
- CG - Driver dere bevisst med villedning for å få sympati hos politikerne?
- HES - Nei, på ingen måte. Det her handler om å få ordnede lønns- og arbeidsforhold for ansatte i Norwegian.
- CG- Men....
- HES - Så skal vi innrømme, - eller vi ser jo da at en del av den informasjonen vi har fått, kanskje ikke har vært så..., - god nok. Så får vi også ta lærdom av at man kanskje må sjekke det, - prøve i hvert fall, - enda mer.

En nettartikkel på TV2.no publisert samme kveld hadde det samme innholdet som TV-innslaget.

KLAGEN:

Klager er fagforeningen Parat ved foreningens leder. Parat organiserer de fleste skandinaviske piloter og kabinansatte i Norwegian Air Shuttle. Det vises til at TV 2 sendte et innslag om samme tema 28. november, og at det nye intervjuet skulle være en forlengelse av dette. Det opplyses i klagen at TV 2s reporter og fotograf etter avtale kom til Parats kontor 4. desember og at det ble opplyst at tema skulle være det samme – at foreningens leder skulle snakke om spanske kabinansattes lønnsforhold ut fra de opplysningene foreningen hadde.

Videre – sitat fra klagen:

«Etter et innledende spørsmål trekker hun (TV 2s reporter; sekr. anm.) frem en liste med lønnsutbetalinger til omtrent 60 (?) spanske kabinansatte og forteller meg at Norwegian her dokumenterer at de i snitt tjener over 1600 euro i måneden. Hun sier samtidig at Jorge Menendez i den spanske fagforeningen CCOO bekrefter både garantert minimumslønn og gjennomsnittslønn. Dette var ny informasjon for meg, og gjorde meg usikker. Gjennom resten av intervjuet påpekte jeg ved flere anledninger at det er flere elementer som påvirker lønnsutbetalingen og at ikke alt kan anses som lønn. Alle disse fra meg er klippet bort.»

Klager viser også til at det er framsatt flere påstander i en nettartikkel samme dag som ikke er korrekte.

Klager viser videre til at anmodninger om korrigerings, eller et nytt intervju samme dag ble avslått fra TV 2. Klageren mener han framstår usikker og uklar, at intervjuet er hardt klippet og kommentarene «knyttet til hva som kan defineres som lønn, er fjernet», mens et samtidig intervju med Norwegians kommunikasjonssjef blir gjennomført uten et kritisk spørsmål. Han mener at målet med innslaget synes å ha vært å «ta» Parat i denne saken.

Klager viser til fire punkter der han mener TV 2 har tillagt Parat uttalelser forbundet ikke har kommet med, eller påstander som ikke er korrekte.

Parat har ikke uttrykt at Norwegian benytter slavekontrakter.

Parat har ikke påstått at de ansatte ikke får betaling utover grunnlønn.

Journalisten påstår i innslaget at Parat bevisst villeder «når vi uttaler oss eller dokumenterer lønnsforhold». Parat mener de ikke har villedet.

Den spanske forbundslederen har uttalt seg om minimumslønn, ikke gjennomsnittslønn.

Klager forventer ikke at PFU skal ta stilling til hvem av partene som har rett i sine påstander, men at utvalget skal uttale seg om hvordan TV 2 har forholdt seg til dokumentasjonen redaksjonen har fått fra begge sider, «ikke minst fra informasjonsavdelingen i Norwegian». Dette dreier seg, stadig ifølge klager, om lønnslistene på spanske ansatte. Det oppgis at det dreier seg om seksti, mens det er nærmere fire ganger så mange kabinansatte i Spania. «Hva som er gjennomsnittslønn blant samtlige ansatte, vet ikke verken vi eller journalisten.»

Videre; [B]eløpet som er utbetalt kan ikke i sin helhet betegnes som lønn. Veldig mange lønsslipper (også lønsslipper for journalister) inneholder dekning for kostnader som for eksempel kost og losji som ikke er å anse som lønn.»

Parat anfører brudd på Vær Varsom-plakatens punkt 2.2, om manglende integritet, 3.2, kildekritikk, 3.7, om å gjengi meningsinnholdet i det som brukes, 4.11, om vern om bildet, og i dette tilfellet videoopptakets, troverdighet og 4.13, om manglende retting av feilaktige opplysninger.

MINNELIG LØSNING:

Det er ikke registrert forsøk fra partene om å løse saken i minnelighet.

TILSVARSRUNDEN:

TV 2 avviser klagen på alle punkter. Innledningsvis anfører tv-kanalen at det påklagede intervjuet kom i etterkant av et intervju med Parat-ledelsen 28. november. Under dette intervjuet ble lønns- og arbeidsbetingelsene til de spanske ansatte karakterisert som «helt forferdelige», og på spørsmål ble det opplyst at de ansatte har en grunnlønn på 3-400 euro i måneden. Ifølge TV 2 har Norwegian opplyst at gjennomsnittslønnen for denne gruppen på mellom 1500 og 1800 euro. Videre anføres det at TV 2 var i kontakt med Jorge Castillo Menendez i fagforeningen CCOO. Han opplyste at minimumslønnen er 1000 euro og gjennomsnittslønnen 1600 euro. «Med andre ord, Menendez bekreftet både tallene fra Norwegian og det listen fra Malaga-basen viser.» TV 2 viser til at det var dette man ønsket å konfrontere Parat med i det påklagede intervjuet.

Angående premissene for intervjuet anføres det fra TV 2s side at reporteren gjorde det klart, før opptaket startet, hva hensikten med intervjuet var, og at premissene derfor ble klarlagt. TV 2 mener også at spørsmålene som ble stilt var klare, og at det var åpenbart at Parat ikke hadde sjekket fakta i sine påstander. TV 2 opplyser videre at forbundslederen var opprørt etter at intervjuet var ferdig og at han senere på dagen ringte for å få gjort intervjuet på nytt, noe TV 2 avsto fordi det ikke forelå ny dokumentasjon.

Angående klagers punkter om feilopplysning eller framsatte ukorrekte påstander, heter det i TV 2s tilsvare:

«Det er godt mulig Parat ikke har brukt ordet «slavekontrakter» i sine karakteristikker av Norwegians arbeidsforhold, slik de har brukt uttrykket om Ryanairs kontrakter. Det er imidlertid et faktum at Skjæggerud har betegnet lønns- og arbeidsforholdene som «horrible» og at de arbeidstakerne det gjelder ikke «har noe valg». Det er vanskelig å se hva som skiller disse karakteristikker fra det man noe tabloid kaller en «slavekontrakt». Det vises også til at reporteren i innslaget omtaler det som *nærmest* slavekontrakter.

Videre: «TV 2 konfronterer Parat med dokumentasjon som viser et gjennomsnittlig lønnsnivå på det tredobbelte av det som Parat har gitt inntrykk av. Her vedgår altså Skjæggerud at Parat ikke har sjekket fakta i sine egne påstander.» Det vises også til at Skjæggerud i intervjuet hevder at minimumslønnen på 1000 euro ikke blir respektert av Norwegian og at den faktisk er «ren løgn».

TV 2 opplyser at redaksjonen ikke har fått informasjon om lønnsforholdene fra Norwegian, men fra Adecco og sjekket den mot fagforeningen CCOO i Spania, som organiserer de spanske ansatte.

TV 2 anfører avslutningsvis i sitt tilsvare til at klager ikke har anført brudd på plakats punkt 3.3 om å gjøre premissene klare. «Det er lett å forstå at dette oppfattes som ubehagelig når man blir konfrontert med disse opplysningene. Men her dreier det seg om en profesjonell aktør (leder av Parat) som må forventes å ha oversikt nettopp på dette området, særlig på bakgrunn av den offentlige debatt som nettopp hadde vært om saken.»

Parat opprettholder klagen. Klager klargjør innledningsvis at man fra den siden ikke har nye momenter i saken. Videre: «Som det fremgår av tilsvaret fra TV 2 erkjenner de at Parat har snakket om **grunnlønn** (klagers utheving; sekr. anm.) når beløpet på mellom 400 og 500 euro er omtalt (i henhold til fremlagt dokumentasjon er grunnlønnen 458 euro). TV 2 erkjenner også at dokumentasjon som bekrefter den omtalte grunnlønnen og lønnsgarantien på 1000 euro er mottatt av Parat og hele tiden har ligget som et grunnlag for vårt engasjement. Med andre ord har vi aldri hevdet at de omtalte 400 til 500 euro som grunnlønn er den eneste lønnen de spanske kabinansatte mottar fra selskapet. Like tydelig har vi vært på at beløpet på mellom 1500 og 1800 euro som oppgis fra Norwegian, ikke kan anses som lønn i sein helhet.» Det vises til at dette også innbefatter faktisk dekning av kostnader, blant annet kost og losji, og at dette ikke kan regnes som lønn verken i Norge eller i Spania.

Videre konstaterer Parat at TV 2 erkjenner at Parat aldri har brukt begrepet «slavekontrakter» og at dette er noe man har reservert for arbeidsforholdene hos Ryanair.

Parat mener «det må være grenser for tabloid fremstilling av en sak», og reagerer på at TV 2 midt under et tv-opptak hevder de sitter på ny dokumentasjon «og trekker frem lister med navn og beløp undertegnede blir bedt om å kommentere».

TV 2 viser til at Parat i intervjuer har vist til 4-500 euro som lønn for de spanske kabinansatte. «Parat gjør heller ingen forsøk på å få fram at de ansatte tjener minimumslønnen på 1000 euro i måneden. Tvert imot – når journalisten trekker fram minimumslønnen på 1000 euro, gir Parat uttrykk for at den ikke er reell.» TV 2 viser her til et intervju med Parats nestleder Vegard Einan i TV 2 2. desember, gjengitt i TV 2s første tilsvare, og klagers uttalelse i TV 2 i det påklagede innslaget, der minimumslønnen på 1000 euro karakteriseres som «ren løgn».

